

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» Республикалық мемлекеттік мекемесі
Экологиялық мониторинг департаменті

МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНІ

Мамыр
2026 жыл

Ақтау, 2026 ж

МАЗМҰНЫ		Бе
	Кіріспе	т.
		3
1	Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері	4
2	Атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	4
3	Жауын-шашын сапасының жай-күйі	7
4	Жер үсті суларының жай-күйі	7
5	Топырақтың ластануының жай-күйі	8
6	Түптік шөгінділердің жай-күйі	8
7	Радиациялық жағдай	10
	Қосымша 1	11
	Қосымша 2	13
	Қосымша 3	14
	Қосымша 4	15

Кіріспе

Ақпараттық бюллетень ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісіне қоршаған орта жай-күйіне экологиялық мониторинг жүргізу жөнінде «Қазгидромет» РМК арнайы бөлімшелерімен орындалатын жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетень Маңғыстау облысы аумағындағы (Ақтау қ, Жаңаөзен қ және Бейнеу кенті) қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдарды, қоғам мен халықты ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінің өзгеру тенденциясын ескере отырып ҚР Қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалауға мүмкіндік береді.

1. Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері

"Маңғыстау облысы бойынша экология департаменті" РММ деректеріне сәйкес облыс аумағында қоршаған ортаға эмиссияларды жүзеге асыратын 70 ірі кәсіпорын жұмыс істейді. Бұл кәсіпорындардан шығатын ластаушы заттардың нақты жиынтық шығарындылары 79,04 мың тоннаны құрайды.

PM-2,5 және PM10 қалқыма бөлшектері концентрациясының артуы Маңғыстау облысының климаттық жағдайларына байланысты. Әсіресе желдің жылдамдығы 15-18 м/с жеткен күндерде байқалады.

2. Маңғыстау облысының атмосфералық ауа сапасының жай-күйі

Маңғыстау облысы атмосфералық ауа сапасының мониторингі

Маңғыстау облысы аумағында атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 7 бақылау бекетінде жүргізіледі, яғни оның ішінде 2 сынаманы қолмен іріктеу бекеті, 5 автоматтық станция және жылжымалы экологиялық зертхананың көмегімен 2 нүктеде жүргізіледі (1- қосымша).

Жалпы қала бойынша 10 көрсеткіш анықталады: 1) қалқыма бөлшектер (шаң); 2) күкірт диоксиді; 3) көміртегі оксиді; 4) азот диоксиді; 5) азот оксиді; 6) күкірттісутек; 7) күкірт қышқылы; 8) озон; 9) көмірсутектер; 10) аммиак.

Маңғыстау облысының атмосфералық ауа сапасын бақылау нәтижелері

Ақтау қаласының атмосфералық ауасының ластану деңгейі **көтеріңкі** деп бағаланды, СИ мәні 2,5 (көтеріңкі деңгей) және ЕЖҚ=2 % (көтеріңкі деңгей) мәндерімен анықталды.

Жаңаөзен қаласының атмосфералық ауасының ластану деңгейі **төмен** деп бағаланды, СИ мәні 0,6 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0 % (төмен деңгей) мәндерімен анықталды.

Бейнеу кентінің атмосфералық ауасының ластану деңгейі **төмен** деп бағаланды, СИ мәні 0,8 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0 % (төмен деңгей) мәндерімен анықталды.

Нақты мәндер, сондай-ақ нормативтерден асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 1-кестеде көрсетілген.

1-кесте

Атмосфералық ауаның ластануы сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр (Q _{аі.})		Максималды бір реттік шоғыр (Q _м)		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м ³	ШЖШ _{о.т.} асып кету еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.б.} асып кету еселігі	ЕЖҚ %	> ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
						Оның ішінде		
Ақтау қ.								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,01	0,07	0,09	0,18	0			
Күкірт диоксиді	0,01	0,25	0,03	0,06	0			
Көміртегі оксиді	0,33	0,11	0,79	0,16	0			
Азот диоксиді	0,02	0,57	0,04	0,18	0			

Азот оксиді	0,01	0,25	0,02	0,06	0			
Озон	0,00	0,15	0,02	0,10	0			
Күкіртті сутегі	0,003		0,02	2,5	1	44		
Күкірт қышқылы	0,02	0,23	0,04	0,13	0			
Жаңаөзен қ.								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,01	0,10	0,04	0,07	0			
Күкірт диоксиді	0,02	0,31	0,03	0,07	0			
Көміртегі оксиді	0,16	0,05	2,39	0,48	0			
Күкіртті сутегі	0,001		0,00	0,6	0			
Бейнеу кенті								
Күкірт диоксиді	0,003	0,05	0,00	0,01	0			
Көміртегі оксиді	0,78	0,26	1,26	0,25	0			
Озон	0,072	2,41	0,12	0,73	0			
Күкіртті сутегі	0,001		0,00	0,35	0			
Аммиак	0,021	0,51	0,15	0,8	0			

Қошқар-Ата қалдық қоймасындағы эпизодтық бақылаулардың деректері бойынша ластаушы заттардың концентрациясы рұқсат етілген норма шегінде болды (2-кесте).

2-кесте

Атмосфералық ауа сапасын эпизодтық өлшеу нәтижелері

Нүктелердің атауы		Қалқыма бөлшектер (шаң)	Күкірт диоксиді	Көміртегі оксиді	Азот диоксиді	Азот оксиді	Күкіртті сутегі	Көмірсутектер
Қошқар-ата к/к	мг/м ³	0,077	0,005	1,54	0,011	0,009	0,005	1,02
	ШЖШ еселігі	0,154	0,010	0,31	0,055	0,023	0,625	-

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЖЛ және ЭЖЛ): Маңғыстау облысының елді мекендерінде тіркелмеген.

2026 жылыдың мамыр айымен 2025 жылдың мамыр айын салыстырғанда Маңғыстау облысындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі:

* **өзгеріссіз** — Ақтау қаласы және Бейнеу кенті;

* Жаңаөзен қаласында **көтеріңкі деңгейден төмен деңгейге төмендеді.** (3-кесте).

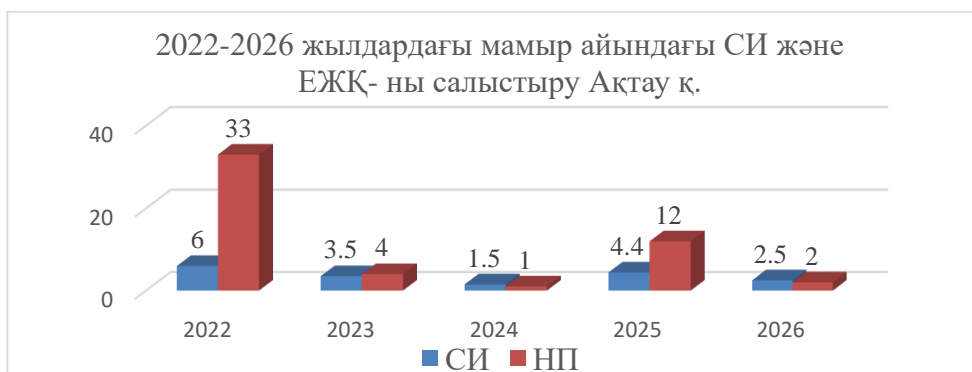
Кесте 3

Маңғыстау облысының ауасының ластану деңгейінің динамикасы (мамыр 2025-2026 жж.)

Елді мекен	Ластану деңгейі		Негізгі ластаушы заттар ШЖШм.б.
	Мамыр 2025 ж.	Мамыр 2026 ж.	
Ақтау қ.	көтеріңкі СИ=4,4 ЕЖҚ=12	көтеріңкі СИ=2,5 ЕЖҚ=2	Күкіртті сутегі (2,5 ШЖШм.б.)
Жаңаөзен қ.	көтеріңкі СИ=2,8 ЕЖҚ=0	төмен СИ=0,6 ЕЖҚ=0	
Бейнеу қ.	төмен СИ=1,2 ЕЖҚ=0	төмен СИ=0,8 ЕЖҚ=0	

Қорытындылар:

Ақтау қаласында соңғы 5 жылда атмосфералық ауаның ластану деңгейінің өзгеруі:

2022 жылдағы жоғары деңгейді есептегенде, соңғы 5 жылда ластану деңгейі көтеріңкі деп бағаланды.

Жаңаөзен қаласында соңғы 5 жылда атмосфералық ауаның ластану деңгейінің өзгеруі:

2024, 2026 жылдардағы төмен деңгейді есептегенде, соңғы 5 жылда ластану деңгейі көтеріңкі деп бағаланды.

Бейнеу кентінде соңғы 5 жылда атмосфералық ауаның ластану деңгейінің өзгеруі:

2025 және 2026 жылдары төмен деңгейді есептегенде, соңғы 5 жылда ластану деңгейі көтеріңкі деп бағаланды.

3. Атмосфералық жауын-шашын сапасының жағдайы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамына бақылау 2 метеостанцияда (Ақтау, Форт-Шевченко) алынған жаңбыр суына сынама алумен жүргізілді.

Жауын-шашын сынамаларында гидрокарбонаттар – 30,7 %, сульфаттар – 16,7 %, нитраттар – 4,4 %, хлоридтер – 16,4 %, кальций – 12,9 %, натрий – 12,1 %, калий – 3,8 %, магний – 2,9 %, аммоний ионы – 0,1% мөлшері басым болды.

4-кестеде жауын-шашын құрамындағы жекелеген ластаушы заттардың сипаттамасы келтірілген.

Кесте 4

Жауын-шашынның химиялық құрамы

Көрсеткіш	Метеостанциядағы ең аз концентрация	Метеостанциядағы ең жоғары концентрация
Жалпы минерализация	МС Ақтау – 91,22 мг/дм ³	МС Форт-Шевченко – 186,50 мг/дм ³
Электрөткізгіштік	МС Ақтау – 150,3	МС Форт-Шевченко – 340,0
рН (сутегі көрсеткіші)	МС Форт-Шевченко – 7,20	МС Ақтау – 7,59
Аниондар, мг/л		
Сульфаттар (SO ₄)	МС Ақтау – 15,48	МС Форт-Шевченко – 30,84
Хлоридтер (Cl)	МС Ақтау – 7,86	МС Форт-Шевченко – 37,67
Нитраттар (NO ₃)	МС Ақтау – 4,16	МС Форт-Шевченко – 8,17
Гидрокарбонаттар (HCO ₃)	МС Ақтау – 37,21	МС Форт-Шевченко – 48,13
Катиондар, мг/л		
Аммоний (NH ₄)	МС Ақтау – 0,14	МС Форт-Шевченко – 0,23
Натрий (Na)	МС Ақтау – 6,37	МС Форт-Шевченко – 27,10
Калий (K)	МС Ақтау – 1,15	МС Форт-Шевченко – 9,38
Магний (Mg)	МС Ақтау – 2,82	МС Форт-Шевченко – 5,10
Кальций (Ca)	МС Ақтау – 16,03	МС Форт-Шевченко – 19,88
Микроэлементтер, мкг/л		
Қорғасын (Pb)	МС Ақтау – 0,00	МС Форт-Шевченко – 0,57
Мыс (Cu)	МС Ақтау – 0,64	МС Форт-Шевченко – 2,13
Күшән (As)	МС Ақтау – 0,00	МС Форт-Шевченко – 0,77
Кадмий (Cd)	МС Ақтау – 0,01	МС Форт-Шевченко – 0,05

4. Маңғыстау облысының аумағындағы жер үсті суларының сапасына мониторинг жүргізу

Маңғыстау облысы бойынша теңіз үсті суларының сапасына бақылау Каспий теңізінің 28 нүктеде жүргізілді.

- жағалаулық станциялар: Ақтау қ, демалыс аймағы (2 нүкте), Ақтау қ, порт аймағы (2 нүкте), Құрық к. (3 нүкте), Адамтас маягі (3 нүкте), жағалаулық станциялар: Форт-Шевченко (1 нүкте), Фетисово (1 нүкте), Жығылған (1 нүкте), Қара Боғаз шығанақ аймағы (1 нүкте), Шақпақ-Ата (1 нүкте), Канга (1 нүкте), Қызылөзен (1 нүкте), Саура (1 нүкте), Некропол-Қалың-Арбат (1 нүкте), Тасшынырау (1 нүкте), Суат (1 нүкте), мыс Аралды (1 нүкте), Қызылқұм (1 нүкте), Солтүстік Кендерлі (1 нүкте), Оңтүстік Кендерлі (1 нүкте); кен орындары –

Қаражанбас (1 нүкте), Арман (1 нүкте), Бузашы (1 нүкте).

Гидрохимиялық бақылау 29 көрсеткіштер бойынша жүргізіледі: *көзбен шолу, су температурасы, сутегі көрсеткіші, еріген оттегі, қалқыма заттар, ОБТ5, ОХТ, құрамында тұзы бар негізгі иондар, биогенді және органикалық заттар, ауыр металдар.*

4.1 Маңғыстау облысының аймағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Орталық Каспий су температурасы 0,4-11 °С шегінде, теңіз суы сутегі көрсеткіші – 6,7-8,4, суда еріген оттегі –4,69-14,7 мг/дм³, ОБТ5 – 0,83-6,2 мг/дм³, мөлдірлігі – 55-89 см, ОХТ – 8-38,4 мг/дм³, қалқыма заттар -10-19 мг/дм³, минерализация – 6320-8252,2 мг/дм³.

2 Қосымшада Орталық Каспий жер үсті су сапасының нәтижелері бойынша ақпарат.

5. Топырақтың ластану жағдайы

039 "гидрометеорологиялық және экологиялық мониторингі дамыту" бағдарламасы бойынша 2026 жылғы бақылау жоспарына сәйкес Маңғыстау облысының аумағында топырақ сапасын бақылау мамыр айында жүргізілмейді.

6. Маңғыстау облысы аумағындағы Каспий теңізінің түптік шөгінділерінің жай-күйі

Төменгі шөгінділердегі ауыр металдардың (марганец, мыс, хром, қорғасын мырыш және никель) және мұнай өнімдерінің құрамы талданды. Сынамалар саны (1500 гр), іріктеу әдістемесі тиісті МЕМСТ-пен регламенттелген.

Ақтау қаласы аумағынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларында марганецтің орташа мөлшері – 1,26 мг/кг, мыс – 1,17 мг/кг, хром – 0,034 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,055 мг/кг, қорғасын – 0,022 мг/кг, мырыш – 0,85 мг/кг, никель – 1,08 мг/кг құрады.

Құрық кенті аумағынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларында марганецтің орташа мөлшері – 1,20 мг/кг, мыс – 1,19 мг/кг, хром – 0,027 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,10 мг/кг, қорғасын – 0,013 мг/кг, мырыш – 0,66 мг/кг, никель – 1,17 мг/кг болды.

Орта және Оңтүстік Каспийдің шекаралас аумағында (Адамтас маягы) алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларында марганецтің орташа мөлшері – 0,98 мг/кг, мыс – 1,09 мг/кг, хром – 0,027 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,12 мг/кг, қорғасын – 0,014 мг/кг, мырыш – 0,62 мг/кг, никель – 1,08 мг/кг анықталды.

Қара-Боғазкөл ауданынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларында марганец мөлшері – 1,02 мг/кг, мыс – 1,13 мг/кг, хром – 0,019 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,15 мг/кг, қорғасын – 0,031 мг/кг, мырыш – 0,73 мг/кг, никель – 1,36 мг/кг болды.

Қаражанбас кен орны аумағынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларында марганец – 1,28 мг/кг, мыс – 1,41 мг/кг, хром – 0,042 мг/кг, мұнай өнімдері – 1,05 мг/кг, қорғасын – 0,03 мг/кг, мырыш – 0,70 мг/кг, никель – 1,17 мг/кг құрады.

Бозашы аумағынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларында марганец

– 1,78 мг/кг, мыс – 1,24 мг/кг, хром – 1,2 мг/кг, мұнай өнімдері – 1,25 мг/кг, қорғасын – 0,04 мг/кг, мырыш – 0,80 мг/кг, никель – 1,70 мг/кг болды.

Арман кен орны аумағынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларында марганец – 1,31 мг/кг, мыс – 1,18 мг/кг, хром – 0,041 мг/кг, мұнай өнімдері – 1,0 мг/кг, қорғасын – 0,01 мг/кг, мырыш – 0,85 мг/кг, никель – 1,03 мг/кг анықталды.

Қызылқұм ауданынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларда марганец – 1,45 мг/кг, мыс – 1,23 мг/кг, хром – 0,038 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,095 мг/кг, қорғасын – 0,02 мг/кг, мырыш – 1,027 мг/кг, никель – 1,33 мг/кг болды.

Суат ауданынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларда марганец – 1,53 мг/кг, мыс – 1,41 мг/кг, хром – 0,023 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,11 мг/кг, қорғасын – 0,027 мг/кг, мырыш – 0,86 мг/кг, никель – 0,88 мг/кг құрады.

Жығылған ауданынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларда марганец – 1,12 мг/кг, мыс – 1,28 мг/кг, хром – 0,04 мг/кг, мұнай өнімдері – 1,56 мг/кг, қорғасын – 0,021 мг/кг, мырыш – 0,78 мг/кг, никель – 1,21 мг/кг болды.

Солтүстік Кендірлі ауданынан алынған теңіз түптік шөгінділері алынған сынамаларда марганец – 1,63 мг/кг, мыс – 1,12 мг/кг, хром – 0,038 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,08 мг/кг, қорғасын – 0,021 мг/кг, мырыш – 0,29 мг/кг, никель – 1,16 мг/кг анықталды.

Оңтүстік Кендірлі ауданынан алынған теңіз түптік шөгінділері алынған сынамаларда марганец – 1,24 мг/кг, мыс – 1,06 мг/кг, хром – 0,032 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,06 мг/кг, қорғасын – 0,019 мг/кг, мырыш – 0,68 мг/кг, никель – 1,11 мг/кг болды.

Қызылөзен ауданынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларда марганец – 1,12 мг/кг, мыс – 1,34 мг/кг, хром – 0,041 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,09 мг/кг, қорғасын – 0,029 мг/кг, мырыш – 1,16 мг/кг, никель – 1,06 мг/кг құрады.

Саура ауданынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларда марганец – 1,43 мг/кг, мыс – 1,41 мг/кг, хром – 0,046 мг/кг, мұнай өнімдері – 1,05 мг/кг, қорғасын – 0,024 мг/кг, мырыш – 0,87 мг/кг, никель – 0,72 мг/кг анықталды.

Қалын Арбат некрополи аумағынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларда марганец – 1,89 мг/кг, мыс – 1,19 мг/кг, хром – 0,034 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,08 мг/кг, қорғасын – 0,023 мг/кг, мырыш – 0,95 мг/кг, никель – 1,15 мг/кг болды.

Шақпақ Ата ауданынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларда марганец – 1,56 мг/кг, мыс – 1,26 мг/кг, хром – 0,041 мг/кг, мұнай өнімдері – 1,02 мг/кг, қорғасын – 0,019 мг/кг, мырыш – 0,76 мг/кг, никель – 1,27 мг/кг құрады.

Қанға ауданынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларда марганец – 1,23 мг/кг, мыс – 1,32 мг/кг, хром – 0,034 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,95 мг/кг, қорғасын – 0,018 мг/кг, мырыш – 0,69 мг/кг, никель – 1,27 мг/кг болды.

Форт-Шевченко қаласынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларда марганец – 1,23 мг/кг, мыс – 1,31 мг/кг, хром – 0,038 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,50 мг/кг, қорғасын – 0,022 мг/кг, мырыш – 0,99 мг/кг, никель – 1,22 мг/кг анықталды.

Фетисово ауданынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларда марганец – 0,93 мг/кг, мыс – 1,01 мг/кг, хром – 0,028 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,07 мг/кг, қорғасын – 0,034 мг/кг, мырыш – 0,97 мг/кг, никель – 1,15 мг/кг болды.

Тасшыңырау ауданынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларда марганец – 1,23 мг/кг, мыс – 1,41 мг/кг, хром – 0,036 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,06 мг/кг, қорғасын – 0,028 мг/кг, мырыш – 0,78 мг/кг, никель – 1,33 мг/кг құрады.

Мыс Аралды аумағынан алынған теңіз түптік шөгінділері сынамаларда марганец – 1,18 мг/кг, мыс – 1,22 мг/кг, хром – 0,024 мг/кг, мұнай өнімдері – 0,08 мг/кг, қорғасын – 0,015 мг/кг, мырыш – 0,76 мг/кг, никель – 1,11 мг/кг анықталды.

7. Радиациялық жағдай

Гамма сәулелену деңгейін бақылау Маңғыстау облысының аумағында күн сайын 4 метеорологиялық станцияда (Ақтау, Форт-Шевченко, Жаңаөзен, Бейнеу), Қошқар-Ата қалдық қоймасында, атмосфералық ауаның ластануына бақылау Жаңаөзен қаласының (№2 ЛББ) 1 автоматты бекетінде бақылау жүргізіледі және атмосфераның жер үсті қабатының радиоактивті ластануын бақылау 3 метеорологиялық станцияда (Ақтау, Форт-Шевченко, Жаңаөзен) горизонтальді планшеттермен бес тәуліктік ауа сынамаларын алу жолымен жүзеге асырылды.

Кесте 5

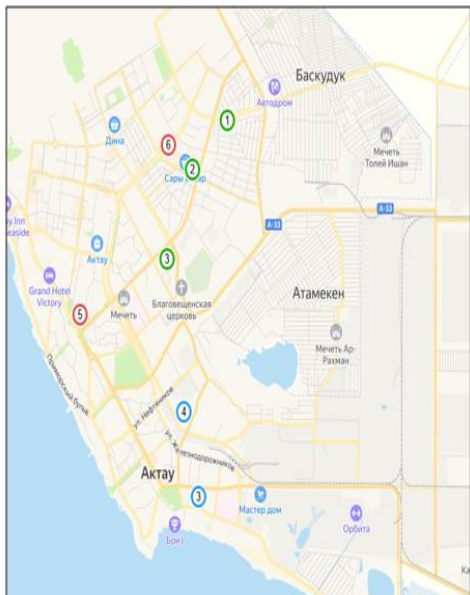
Көрсеткіштердің шекті мәндері

Көрсеткіш (ШЖШ)	Максималды концентрация	Минималды концентрация
Гамма-фон (0,57 мкЗв/сағ)	0,14	0,07
Тығыздық (110 Бк/м ²)	2,7	1,5

Облыс бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,10 мкЗв/сағ құрады және радиоактивті түсулердің орташа тығыздығы 2,0 Бк/м² құрады, бұл шекті рұқсат етілген шоғырдан аспады.

**Маңғыстау облысы бойынша бақылау бекеттерінің орналасқан жері
және анықталатын қоспалар**

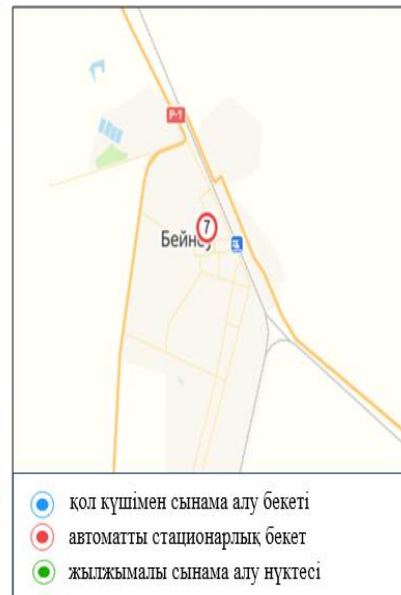
Елді мекен	Бекеттің номері және мекен-жайы	Сынама алу	Анықталатын қоспалар
Ақтау қ.	ПНЗ №3 1 шағынаудан, № 3 мектеп аумағында	қол күшімен алынған сынама	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, күкірт қышқылы
	ПНЗ №4 22 шағын аудан № 22 мектеп аумағында		
	ПНЗ №5 12 шағын аудан	үзіліссіз режимде әр 20 минут сайын	күкірт диоксиді, күкіртті сутек
	ПНЗ №6 32а шағын аудан		
	3 нүкте	Жылжымалы зертхана тоқсанына 1 рет (10 күн ішінде)	қалқыма бөлшектер (шаң); күкірт диоксиді; көміртегі оксиді; азот диоксиді; азот оксиді; күкірттісутек; көмірсутектер
Қошқар-ата қ/к	1 нүкте	Жылжымалы зертхана ай сайын (7 күн ішінде)	қалқыма бөлшектер (шаң); күкірт диоксиді; көміртегі оксиді; азот диоксиді; азот оксиді; күкірттісутек; көмірсутектер
Жаңаөзен қ.	ПНЗ №1 әкімшіліктің маңы	үзіліссіз режимде әр 20 минут сайын	қалқыма бөлшектер (шаң); көміртегі оксиді
	ПНЗ №2 Махамбет к-сі 14 Амектеп		күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, күкіртті сутек
Бейнеу қ.	ПНЗ №7 Қосай ата 15 (Ы.Алтынсарин мектебі)	үзіліссіз режимде әр 20 минут сайын	күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, күкіртті сутек, озон (жер беті), аммиак

Ақтау қаласы

Жаңаөзен қаласы

Бейнеу кенті

- қол күшімен сынама алу бекеті
- автоматты стационарлық бекет
- жылжымалы сынама алу нүктесі

Маңғыстау облысының бақылау бекеттерінің, экспедициялық нүктелерінің және метеостанцияларының орналасу картасы

**Маңғыстау облысының аумағындағы
Каспий теңізінің жер үсті сулары сапасының нәтижелері**

	Ингредиентердің атауы	Өлшем бірлігі	Мамыр 2026 ж
			Орта Каспий
1	Көзбен шолу		мөлдір су, иіссіз
2	Температура	°С	7,533
3	Сутегі көрсеткіші		7,874
4	Еріген оттегі	мг/дм3	8,938
5	Мөлдірлігі	см	72,793
6	Қалқыма заттар	мг/дм3	15,043
7	ОБТ5	мг/дм3	3,38
8	ОХТ	мг/дм3	21,069
9	Гидрокарбонаттар	мг/дм3	167,043
10	Минерализация	мг/дм3	11280,679
11	Натрий	мг/дм3	1132,914
12	Калий	мг/дм3	80,357
13	Құрғақ қалдық	мг/дм3	7590,246
14	Кальций	мг/дм3	273,929
15	Магний	мг/дм3	477,5
16	Сульфаттар	мг/дм3	2365,596
17	Хлоридтер	мг/дм3	6778,98
18	Фосфаттар	мг/дм3	0,495
19	Жалпы фосфор	мг/дм3	0,509
20	Нитритті азот	мг/дм3	0,076
21	Нитратты азот	мг/дм3	1,772
22	Жалпы темір	мг/дм3	0,033
23	Тұзды аммоний	мг/дм3	0,418
24	Қорғасын	мг/дм3	0,003
25	Мыс	мг/дм3	0,004
26	Мырыш	мг/дм3	0,021
27	АББЗ /СББЗ	мг/дм3	0,063
28	Фенолдар	мг/дм3	0,0062
29	Мұнай өнімдері	мг/дм3	0,04

3 Қосымша

Маңғыстау облысы аумағындағы Каспий теңізінің түптік шөгінділерінің талдау нәтижелері

Сынама алу аймағы	Қышқыл еритін концентрациясы металдардың нысандары және мұнай өнімдерінің құрамы, мг/кг						
	Мұнай өнімдері	Cu	Mn	Cr	Pb	Zn	Ni
Ақтау қаласы, демалыс аймағы 1	0,05	1,13	1,23	0,031	0,022	0,48	0,89
Ақтау қаласы, демалыс аймағы –2	0,04	1,14	1,23	0,027	0,023	0,83	1,15
Ақтау қаласы, порт ауданы – 1	0,07	1,01	1,23	0,034	0,022	1,06	1,09
Ақтау қаласы, порт ауданы – 2	0,06	1,41	1,34	0,042	0,02	1,02	1,18
Құрық – 1-нүкте	0,12	1,02	1,13	0,019	0,012	0,61	1,13
Құрық – 2-нүкте	0,09	1,13	1,06	0,041	0,014	0,71	1,31
Құрық – 3-нүкте	0,08	1,41	1,41	0,022	0,012	0,67	1,08
Адамтас – 1-нүкте	0,15	1,33	0,89	0,027	0,016	0,72	1,25
Адамтас – 2-нүкте	0,09	0,86	1,04	0,031	0,011	0,52	0,97
Адамтас – 3-нүкте	0,12	1,08	1,01	0,023	0,016	0,61	1,02
Жығылған	0,08	1,28	1,12	0,04	0,021	0,78	1,21
Тас Шынырау	0,06	1,41	1,23	0,036	0,028	0,78	1,33
Суат	0,11	1,41	1,53	0,023	0,027	0,78	0,88
Аралды мүйісі	0,08	1,22	1,18	0,024	0,015	0,76	1,11
Форт-Шевченко	0,5	1,31	1,23	0,038	0,022	0,99	1,22
Фетисово	0,07	1,01	0,93	0,028	0,034	0,97	1,15
Бозашы	0,11	1,24	1,78	0,039	0,04	0,8	1,7
Шақпақ Ата	1,02	1,26	1,56	0,041	0,019	0,76	1,03
Қызылөзен	0,09	1,34	1,12	0,041	0,029	1,16	1,06
Саура	1,05	1,41	1,43	0,046	0,024	0,87	0,72
Қалын-Арбат некрополи	0,08	1,19	1,89	0,034	0,023	0,95	1,15
Қызылқұм	0,095	1,23	1,45	0,038	0,02	1,027	1,33
Солтүстік Кендірлі	0,08	1,12	1,63	0,038	0,021	0,29	1,16
Оңтүстік Кендірлі	0,06	1,06	1,24	0,032	0,019	0,68	1,11
Қаражанбас	1,05	1,41	1,28	0,042	0,03	0,7	1,17
Арман	1,00	1,18	1,31	0,041	0,02	0,85	1,03
Қара-Боғаз	0,15	1,13	1,02	0,019	0,031	0,73	1,36
Қанға	0,095	1,32	1,23	0,034	0,018	0,69	1,27

Анықтамалық бөлім
Елді-мекен атмосфералық ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары (ШЖШ)

Қоспалардың атауы	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік класы
	Максималды бір реттік	Орташа-тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азотоксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма заттар (бөлшектер)	0,5	0,15	3
PM 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
PM 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлы сутегі	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшала	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртті сутегі	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутегі	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді-мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтер» (2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ-70 СанЕН)

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градац иялар	Атмосфераның ластануы	Көрсеткіш тер	Айлы к бағалау
I	Төмен	СИ	0-1
		ЕЖҚ, %	0
		АЛИ	0-4
II	Көтеріңкі	СИ	2-4
		ЕЖҚ, %	1-19
		АЛИ	5-6

III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, % АЛИ	5-10 20-49 7-13
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖҚ, % АЛИ	>10 >50 ≥14

«Қазақстан Республикасы атмосфералық ауасының ластануы мониторингісін ұйымдастыру және жүргізу» нұсқаулық әдістемелік құжаты (2025 жылғы 15,07 бұйрығына 1-қосымша (1-кесте))

Радиациялық қауіпсіздік нормативтері*

Нормаланатын шамалар	Доза шектері
Тиімді доза	Халық
	Кез келген 5 жыл үшін жылына 1 мЗв орташа, бірақ жылына 5 мЗв артық емес

*«Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын эпидемиологиялық талаптар»

5 Қосымша

Топырақты ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары (ШЖШ)

Қоспалардың атауы	Топырақтағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары (ШЖШ) мг/кг
Қорғасын	32,0
Хром	6,0

* «Тіршілік ету ортасының қауіпсіздігіне гигиеналық нормативтерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ-32 Бұйрығы

«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМҚ
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МОНИТОРИНГ ДЕПАРТАМЕНТІ

МЕКЕН-ЖАЙЫ:

АСТАНА ҚАЛАСЫ
МӘҢГІЛІК ЕЛ ДАҢҒЫЛЫ 11/1
ТЕЛ, 8-(7172)-79-83-65 (іш, 1090)